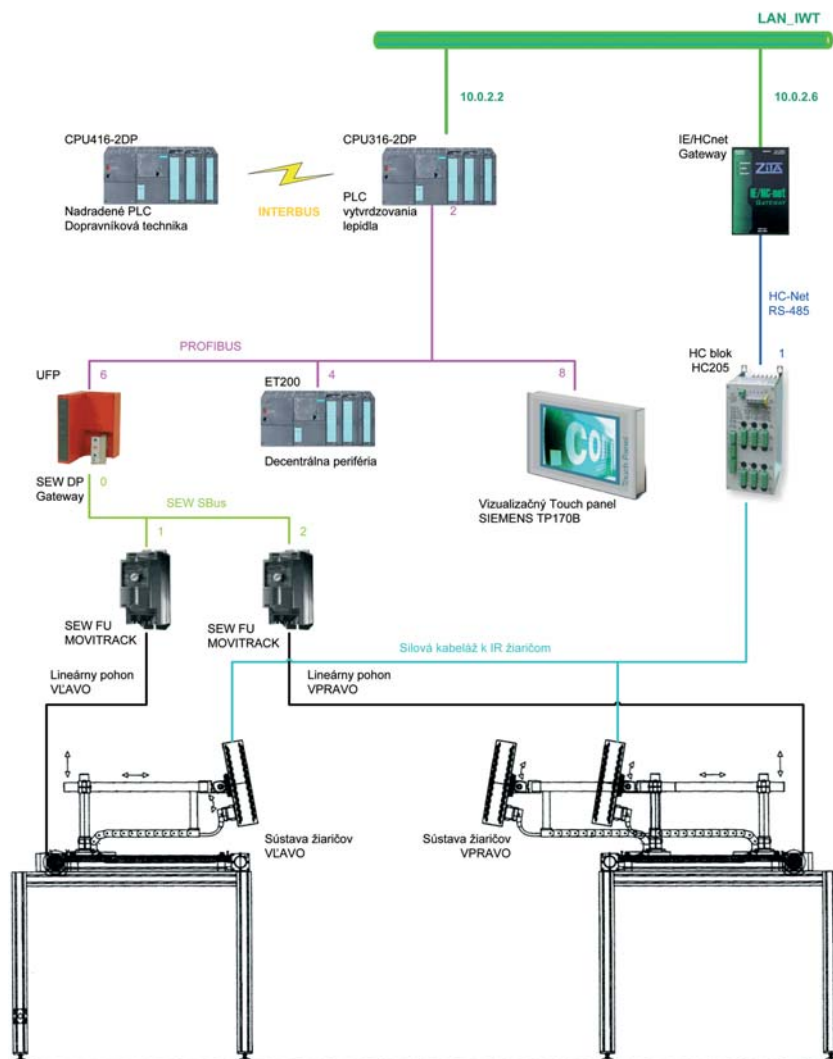

Pracovisko vytvrdzovania lepidla vo zvarovni VW Bratislava

Nemecký Volkswagen patrí k najúspešnejším automobilovým koncernom na svete. K špičkovým závodom tohto giganta sa nepochybne radí aj ten bratislavský. Neustále sa zvyšujúca kvalita automobilov sa v ňom dosahuje aj vďaka nepretržitým inovačným postupom a zavádzaním pokrokových technológií. V tomto článku sme sa zamerali na aplikáciu vytvrdzovania izolačného lepidla, nachádzajúcej sa vo zvarovni v rámci jednej etapy výrobného cyklu. Zvarovňa má z hľadiska výrobných procesov a vykonávaných operácií podobný charakter ako montážna hala. Karosérie vyrábaných vozov sa pohybujú pomocou dopravníkovej techniky cez montážnu linku, ktorá je rozčlenená na jednotlivé výrobné pracoviská, podľa uskutočňovaných operácií a úkonov. Na jednom z pracovísk sa vykonáva súčasne obrusovanie strešných zvarov karosérie prostredníctvom dvoch robotov KUKA a vytvrdzovanie špeciálneho izolačného lepidla. Toto lepidlo sa manuálne nanáša na predchádzajúcom stanovišti na konkrétne miesta tesniace spoj bočného a vrchného dielu kostry karosérie. Nanosená plocha je cca 10 cm² po oboch stranách karosérie. Projekt realizovala nemecká spoločnosť IWT, ktorá sa postarala o konštrukčný návrh výsuvných stolov. Elektrickú časť riešenia vrátane kompletného riadenia zverila do rúk slovenskej projekčnej firme ZITA, s. r. o.

Technológia vytvrdzovania lepidla

Toto pracovisko nie je v zásade konštrukčne komplikované. Skladá sa z dvoch výsuvných stolov, nachádzajúcich sa po oboch stranách kostry karosérie. Oba stoly obsahujú pole so šesticou halogénových infračervených žiaričov s nominálnym výkonom 1 kW. Pri začatí cyklu vytvrdzovania sú obe polia žiaričov prisunuté ku kostre karosérie nad miesto s naneseným lepidlom. Počas fázy prisúvania sa paralelne žhavia všetky používané žiariče. Ide o tzv. SOFTSTART žiaričov, ktorý trvá cca 4 sekundy a je pri použití halogénových žiaričov nevyhnutný. Po fáze žhavenia nastáva riadenie výkonu žiaričov podľa generovaného akčného zásahu nadradeným riadením. Pri činnosti žiaričov sa vyžaruje infračervené žiarenie a vytvára sa enormné teplo. Sústava žiaričov je nastavená tak, aby ožarované miesto bolo vyhrievané na teplotu približne 180 °C počas 50 sekúnd. Tieto parametre stanovil výrobca lepidla ako optimálne pre proces jeho vytvrdnutia. Žiariče sú výkonovo riadené tzv. HC blokom (Heater Control Block – blok riadenia žiaričov) s 24 kanálmi, na ktorý možno fyzicky pripojiť rovnaký počet žiaričov. Riadiaca elektronika HC bloku spína široko impulznou moduláciou triak, ktorý prepúšťa do žiariča požadovaný výkon. Týmto spôsobom možno riadiť výkon žiariča v celej jeho šírke. Výhoda použitia HC bloku je v tom, že je vybavený prídavnými diagnostickými funkciami, ako je napr. monitorovanie funkčnosti poistiek, prípadne samotných triakov, či meraním prúdu a teploty. Každý HC blok má špecifické komunikačné rozhranie umožňujúce pripojenie na tzv. HC-Net zbernicu, založenú na báze sériovej priemyselnej zbernice RS-485. Spojenie HC blokov s nadradeným PLC sa realizuje cez sieť priemyselného ethernetu prostredníctvom zariadenia IE/HC-Net Gateway. Každý žiarič má definovanú, volne nastaviteľnú krivku výkonu žiarenia. Táto krivka opisuje závislosť výkonu žiarenia od času vytvrdzovania a na jej základe je riadený výkon každého žiariča. Dĺžka trvania cyklu žiarenia je voliteľná, s maximálnou hodnotou trvania stanovenou na 100 sekúnd. Krivka výkonu je kvantovaná s rozstupom jednej sekundy, teda je tvorená sto bodmi.

Komunikačná schéma pracoviska vytvrdzovania izolačného lepidla

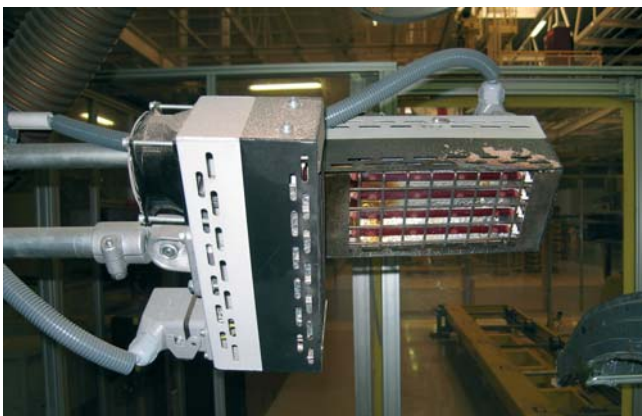
Riadiace, komunikačné a vizualizačné prvky

Hlavným riadiacim prvkom celého pracoviska (vrátane brúsiacich robotov KUKA) je SIMATIC PLC S7 s procesorom CPU316-2DP od spoločnosti Siemens, ktorý sa nachádza v primárnom rozvádzači zariadenia. V základnej výbave obsahuje štandardné programovacie rozhranie MPI a zbernicu PROFIBUS. Doplnený je o vstupno-výstupné periférie, ethernetovú kartu a komunikačný modul zbernice INTERBUS, prostredníctvom ktorého komunikuje s riadeniami robotov a inými decentralnými perifériami zariadenia.

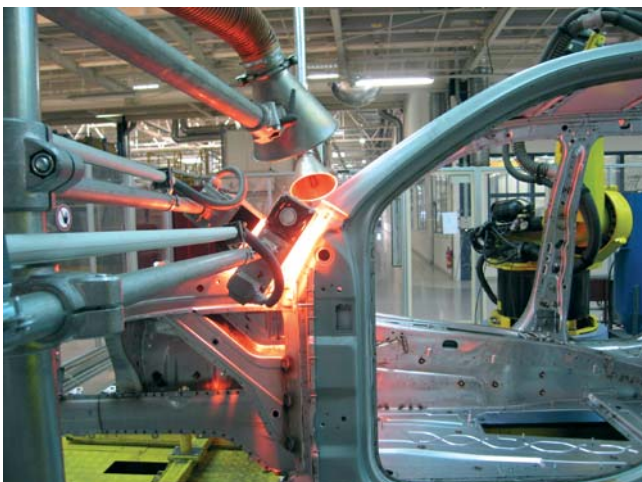
Pôvodný program v PLC pracujúci so skenovacím cyklom OB1 17 ms, ktorý riadil len brúsenie robotmi, bol doplnený o niekoľko ďalších funkcií na riadenie pohonov prisúvajúcich stoly a HC bloku. V programovateľnom automate sú uložené

všetky výkonové krivky žiaričov (8 rôznych kriviek pre každý žiarič s maximálnou dobou žiarenia 100 s). Vzhľadom na skutočnosť, že použitý HC blok disponuje 24 kanálmi, do pamäte PLC sa uložili i výkonové krivky pre zvyšné nevyužitú kanály pre prípad ich potenciálneho neskoršieho nasadenia. Program pre riadiace PLC bol vytvorený pomocou softvérového nástroja Siemens STEP7 Manager. Pôvodný program bol rozšírený o niekoľko hlavných funkcií na obsluhu vytvrdzovacieho zariadenia. Integrované boli funkcie na komunikáciu s HC blokom, diagnostické funkcie, riadiace povely pre meniče frekvencie a samotný HC blok a funkcie vizualizácie. Po začatí všetkých funkcií vzťahujúcich sa na pracovisko vytvrdzovania lepidla sa skenovací cyklus OB1 PLC predĺžil na 22 ms, pričom v každom cykle sa počítajú parametre iba pre jeden žiarič.

V sekundárnom rozvádzači prislúchajúcom k aplikácii vytvrdzovania lepidla sa nachádza decentrálna periféria ET200, dva meniče frekvencie SEW FU MOVITRACK riadiace motory na posun stolov so žiaričmi, dotykový panel TP170B od spoločnosti Siemens a HC blok. Meniče frekvencie disponujú iba internou komunikačnou zbernicou SEW SBUS, založenou na báze zbernice CAN. Na komunikáciu s nadradeným PLC po zbernici PROFIBUS je preto potrebný špeciálny prevodník tzv. SEW UFP.

Vysúvacie rameno s infračerveným žiaričom pred začiatkom svojej činnosti

Vysúvacie rameno s infračerveným žiaričom počas svojej činnosti, v pozadí vidieť robot KUKA obrusujúci strešný zvar karosérie

V hale zvarovne sa štandardne používa komunikačná zbernica INTERBUS. Niekedy sa sporadicky nasadzuje zbernica PROFIBUS. Použitie INTERBUS zbernice je odôvodnené jeho veľkou odolnosťou proti rušivým vplyvom vznikajúcim pri procese zvarovania. V prípade tejto aplikácie sa však tvorcovia rozhodli pre nasadenie PROFIBUS zbernice, aby nenarušili existujúcu topológiu zbernice INTERBUS, pretože zásah do nej by vyžadoval výrazné úpravy.

Vizualizačné prostredie

Kontakt obsluhy s technológiou zabezpečuje dotykový panel. Prostredníctvom niekoľkých vizualizačných obrazoviek vytvorených v soft-

**Pohľad na primárny rozvádzač zariadenia
s riadením SIMATIC S7 316-2DP**

vérovom nástroji Siemens PROTOOL možno monitorovať a nastavovať parametre zariadenia, riadiaceho systému PLC a samotného dotykového panela. V technologickom menu sa obsluhu zobrazujú údaje napr. o aktuálnom výkone žiaričov, čase behu programu, priebeh výkonových kriviek žiaričov a ďalšie. Hodnoty v jednotlivých bodoch výkonových kriviek môže operátor s dostatočnými právomocami upravovať podľa potreby, a to online počas behu cyklu. V ručnom režime je možné ovládanie všetkých častí zariadenia separátne, samozrejme, s dôrazom kladeným na bezpečnosť.

Prínosy riešenia

Zatieranie zvarov izolačným lepidlom prebiehalo pred realizáciou automatického vytvrdzovacieho zariadenia bez nasadenia infračervených žiaričov. Nové riešenie prinieslo všetky plánované pozitíva, úsporu nákladov voľbou iného druhu lepidla s potrebou nanášania menšieho množstva vrstiev, skrátenie času samotného vytvrdzovania lepidla a, samozrejme, zvýšenie kvality koncového produktu. Nasadzovanie technológie riadených infračervených žiaričov nachádza čoraz širšie uplatnenie v priemyselnom prostredí, či už ide o ohrev, vypaľovanie alebo vytvrdzovanie. Treba však podotknúť, že ich použitie je podmienené veľkou energetickou náročnosťou.

Technická realizácia poukazuje na univerzálne a efektívne nasadzovanie programovateľných logických automatov, kde PLC SIMATIC spracúva „paralelne“ v jednom cykle dva rozdielne programy riadenia obrusovania robotmi KUKA a vytvrdzovacieho zariadenia. Rovnako je pozoruhodné implementačné zvládnutie troch komunikačných zberníc INTERBUS, PROFIBUS a Industrial ethernet jedným procesorovým modulom CPU S7 316-2DP.

Na záver by sme sa radi poďakovali Ing. Romanovi Čerňanskému z oddelenia plánovania karosárne vo Volkswagen Slovakia, a.s., za nezištnú pomoc pri realizácii tohto článku.

Branislav Bložon
Ing. Juraj Gabriel

e-mail: juraj.gabriel@zita.sk